

trivialității, iar trivialitatea lirismului cel mai pur. Contrar parcursului dantesc, de la Infern la Paradis, Mahler descinde din Paradisul inocenței infantile, pentru a ajunge în Infernul din final anunțat de izbucnirea apocaliptică a alămurilor. De data aceasta s-a petrecut o nouă metamorfozare: lirismul și cantabilitatea s-au transformat în violență, sunetul pur al Naturii primordiale a înlocuit vehemența, jubilația a fuzionat cu tragicul, iar alămurile nu au mai răsunat amenințător, ci triumfal! Or, Christian Badea este muzicianul care ține la coeziunea contrariilor, la acuratețea identitară a sentimentelor, și, tot el, printr-o gestică simplă, dar esențială, și o comunicare directă cu instrumentiștii, a dat sens construcției grandioase a lui Gustav Mahler. Impecabilă în preluarea și transmiterea către public a polisemiei muzicii mahleriene, Orchestra Filarmonicii „George Enescu” și dirijorul Christian Badea au entuziasmat la maximum publicul care a ticsit sala Ateneului în serile de 18 și 19 Octombrie.

Despina PETECEL THEODORU

Oratoriul “Creațiunea”

Sub genericul “Concertele Centenarului la Ateneu, Geneza”, Filarmonica bucureșteană a oficiat prin corul și orchestra sa, alături de soliști, concert-maestru și dirijor invitați un act major de ființare muzicală, cu valențe ontologice sacre, interpretând Oratoriul *Creațiunea* de Joseph Haydn.

Uriașul efort de încarnare al universului sonor al părintelui clasicismului, dublând parcă geneza biblică, a fost subordonat viziunii interpretative a dirijorului german

Rodrigo Puskás (din Ungaria) și de o altă prezență cu statut de temelie, fundație solidă, fără de care eșafodajul sonor orchestral nu s-ar fi împlinit, dirijorul corului Iosif Ion Prunner. Peste toată această structură au evoluat soprana Anna Palimina (născută la Chișinău), tenorul austriac Johannes Chum și bas-baritonul croat Krešimir Stražanac.

Cele trei părți ale oratoriului au fost actele unei drame muzicale esențializate, fără artificii operistic al accesoriilor decorative scenice, personajele și mai ales personajul colectiv coral construind o narațiune a stărilor de spirit, raportate la miracolele genezei și ale Paradisului. În toată această acțiune s-a simțit efortul decantării principiilor omofoniei clasice prin consumarea ultimelor încrengături polifonice baroce, ariile soliștilor promovând claritatea, simetria, echilibrul câștigat de Haydn pentru posteritate, în timp ce corurile jubilaau travaliul polifonic de sorginte haendeliană, dar orientat spre un viitor... beethovenian. Haydn, prin *Creațiunea* sa e puntea de sunete dintre *Alleluia* de Haendel și *Oda bucuriei* de Beethoven și de acest adevăr ne-a convins interpretarea de față. Iar pentru a-și împlini viziunea sa, dirijorul Gerd Schaller a dăruit poziția clasică de dualism cor-orchestră, soliști-orchestră, amplificând o estetică camerală a mixajelor timbrale, fapt derutant la un prim contact. S-ar fi părut că orchestra conduce întreaga acțiune, subordonându-și vocile, dar în realitate dirijorul decanta asociații timbrale de un modernism surprinzător: disonanțele haosului primordial la începutul orchestral al oratoriului, cuplarea tenorului cu timpanii (la primul răsărit de soare), vocea de bas cu trombonul (cerurile vorbind despre măreția lui Dumnezeu), soprana cu flautul și tenorul cu violoncele (la crearea vietăților). Inserțiile camerale au punctat migălos pasta sonoră completă și complexă a colosului cor-orchestră, în care vocile umane organizate etajat au dublat compartimentele instrumentale autoritar, ca un motor cosmic regenerabil.

Soprana Anna Palimina a luminat ansamblul, etalând o eleganță a frazei clasice, încă baroc ornamentată, servindu-se de o emisie clară, vibrată cu gust, împletindu-se inteligent în dialogul său cu voci sau instrumente, imprimând acea strălucire feminină necesară în orice clipă de viață și muzică. Tenorul Johannes Chum a anunțat lumina în debutul oratoriului (*Es war Licht*) cu emoția însăși a lui Haydn din premieră (mulțumim muzicologului Vladimir Popescu-Deveselu pentru extraordinara prezentare din programul de sală!). Vocea tenorului s-a pliat eficient pe toate combinațiile camerale ale textului, consistent în enunțuri și cald în cantilene. Bas-baritonul Krešimir Stražanac a suportat mai greu versiunea integratoare a dirijorului, având un ambitus generos mai ales în acut(!) și a reușit să fie extrem de util în toate mixajele camerale imaginate de compozitor și evidențiate de interpretare. La reușita ansamblului a contribuit și valoarea instrumentiștilor, care au transformat *tutti*-ul orchestral într-un ansamblu de soliști, dialogând cu vocile și cu poezia, depășind bidimensionalitatea pentru o viziune spațială coplesitoare. Astfel iubitul de papa Haydn înaintează victorios spre mileniul patru!

Camelia PAVLENCO

Gerd Schaller

Gerd Schaller, specializat pe relația vocal-simfonică, cu realizări notabile europene, dar și la noi. A fost sprijinit de prezența activă și spectaculară a concert-maestrului invitat,